

OLIMPIADA DE ISTORIE

Clasa a XII-a
Etapa locală
Februarie 2010

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

I. Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ridicarea la luptă a țărilor române la sfârșitul secolului al XVI-lea reprezenta un mare pericol pentru Imperiul Otoman, mai ales în condițiile în care el se afla în război cu habsburgii. Pericolul se profila în două direcții, la fel de importante: amenințarea flancului drept al frontului otoman, care se găsea descoperit în fața atacurilor lansate din direcția țărilor române și periclitarea aprovizionării cu alimente și alte produse a capitalei otomane, a Constantinopolului, precum și a comerțului polono-otoman. Aceste amenințări grave i-au obligat pe turci să treacă războiul din Ungaria pe un plan secundar și să-și îndrepte forțele principale împotriva Țării Românești.”

(I. Cazan, *Marile puteri și spațiul românesc în secolele XV-XVI*)

B. „Criza Imperiului Otoman, în ultima treime a secolului al XVI-lea, se manifestă și în zona țărilor române, contribuind la agravarea dominației otomane, cu aspectele ei politice și economice. Starea precară a imperiului a determinat o accentuare a exploatării resurselor economice în Țara Românească și Moldova, exprimată în sporirea obligațiilor tradiționale, haraciul și peșcheșurile, din care cel dintâi capătă semnificații economice. Astfel, plățile către poartă au atins, după 1580, niveluri pe care nu le avuseseră într-o perioadă anterioară. Cronica țării este foarte clară, relatând motivația atitudinii antiotomane: <Și se strânsese toți boierii mari și mici, din toată țara și se sfătuiră cum vor face să izbăvească Dumnezeu țara din mâinile păgânilor>.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, S. Papacostea, *Istoria României*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați o asemănare între informațiile referitoare la relațiile dintre Țările Române și Imperiul Otoman la sfârșitul secolului al XVI-lea, cuprinse în textul A și în textul B.
2. Selectați, din textul B, informația referitoare la concepția politică a privilegiaților privind statutul politico-juridic al „țării” și formulați un punct de vedere referitor la rolul acesteia în acțiunea politică a românilor din secolul al XV-lea, pe care să-l susțineți cu un argument istoric.
3. Precizați o influență exercitată de Constantinopol asupra spațiului românesc până în secolul al XV-lea.
4. Prezentați statutul politico-juridic extern al Transilvaniei la sfârșitul primei jumătăți a secolului al XVI-lea și selectați, din textul A, informația care reprezintă contextul impunerii acestui statut.
5. Prezentați câte o acțiune diplomatică și militară comună celor trei țări române la sfârșitul secolului al XVI-lea.
6. Formulați un punct de vedere referitor la rolul contextului extern în acțiunea politică a românilor din secolul al XIV-lea, pe care să-l susțineți cu două argumente istorice.

30 de puncte

II. Realizați un eseu, în aproximativ patru-cinci pagini, referitor la problema romanității românilor în viziunea istoricilor, având în vedere:

- explicarea conceptului “romanitatea românilor”;
- menționarea a câte două izvoare externe despre români, răsăritene și occidentale;
- explicarea interesului manifestat de umaniști pentru spațiul românesc;

- prezentarea concepției a trei cronicari români privind latinitatea românilor;
- precizarea contextului în care această problemă capătă o miză politică; prezentarea rolului avut de Școala Ardeleană în mișcarea de emancipare națională în Transilvania;
- prezentarea teoriei imigraționiste (doi reprezentanți; opere; “argumente”) și combaterea ei de către istoriografia modernă românească;
- formularea unui punct de vedere cu privire la cum, unde și în ce împrejurări istorice s+a format poporul și limba română.

Notă! Se punctează și **structura compoziției** (introducere, cuprins, concluzii), prezentarea **în ordine cronologică/logică** a faptelor istorice, evidențierea **relației cauză-efect**, utilizarea **limbajului istoric**.

60 de puncte

Barem de corectare și notare

Clasa a XII-a

Nu se acordă punctaj intermediar.

I. 1. **1 punct** pentru precizarea oricărei asemănări între informațiile referitoare la relațiile dintre Țările Române și Imperiul Otoman la sfârșitul secolului al XVI-lea, cuprinse în textul A și în textul B.

2. **1 punct** pentru selectarea, din textul B, a oricărei informații referitoare la concepția politică privind statutul politico-juridic al „țării”.

1 punct pentru formularea unui punct de vedere referitor la rolul concepției politice privind statutul politico-juridic al „țării” în acțiunea politică a românilor în secolul al XV-lea.

4 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat cu un argument istoric.

3. **1 punct** pentru menționarea oricărei influențe exercitată de Constantinopol asupra spațiului românesc până în secolul al XV-lea

4. **1 punct** pentru menționarea statutului politico-juridic extern al Transilvaniei la sfârșitul primei jumătăți a secolului al XVI-lea.

3 puncte pentru prezentarea statutului menționat.

1 punct pentru selectarea, din textul A, a oricărei informații care reprezintă contextul impunerii statutului menționat.

5. **Câte 1 punct** pentru menționarea oricărei acțiuni diplomatice și militare comune celor trei Țări Române la sfârșitul secolului al XVI-lea. (1p x 2 = 2p)

Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate. (3p x 2 = 6p)

6. **1 punct** pentru formularea unui punct de vedere referitor la rolul contextului extern în acțiunea politică a românilor din secolul al XIV-lea.

Câte 4 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat cu oricare două argumente istorice. (4p x 2 = 8p)

30 de puncte

II. Informația istorică – 50 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru explicarea conceptului;
- **câte 2 puncte** pentru menționarea izvoarelor istorice; (2p + 2p) x 2 = 8p)
- **2 puncte** pentru explicarea interesului umaniștilor;
- **câte 2 puncte** pentru prezentarea concepției cronicarilor; (2p x 3 = 6p)
- **2 puncte** pentru precizarea contextului mizei politice;
- **6 puncte** pentru prezentarea rolului Școlii Ardelene; (2p + 6p = 8 p)
- **8 puncte** pentru prezentarea teoriei imigraționiste;
- **6 puncte** pentru ilustrarea poziției și argumentelor istoricilor români; (8p + 6 = 14p)
- **10 puncte** pentru susținerea opiniei proprii privind etnogeneza românească.

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru structurarea textului (introducere-cuprins-concluzii);
1 punct pentru introducere/cuprins; cuprins/concluzii;
0 puncte pentru text nestructurat;
- **4 puncte** pentru evidențierea relației cauză-efect, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice;

- 1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice;
- **1 punct** pentru utilizarea limbajului istoric;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
 - **1 punct** pentru respectarea limitei de spațiu;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 60 de puncte
Se acorda 10 puncte din oficiu.

Total test 90 de puncte.